

Eéndagshaantjes: zijn er alternatieven?

nieuws

In de eierindustrie zijn enkel kippen van nut. Haantjes die uit het ei komen, worden gezien als ongewenst bijproduct en leven doorgaans niet langer dan enkele uren. Zijn daar alternatieven voor? Knack magazine ging op onderzoek uit en weegt voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden tegenover elkaar af.

© 4 FEBRUARI 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:53

In de eierindustrie zijn enkel kippen van nut. Haantjes die uit het ei komen, worden gezien als ongewenst bijproduct en leven doorgaans niet langer dan enkele uren. Zijn daar alternatieven voor? Knack magazine ging op onderzoek uit en weegt voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden tegenover elkaar af.

In België worden naar schatting jaarlijks meer dan vijftien miljoen mannelijke eendagskuikens gedood, ofwel 40.000 per dag. “Een mannelijke vleeskip blijft gewoon leven en komt net als de vrouwtjes in de vleesindustrie terecht, maar een mannelijke legkip legt geen eieren en maakt heel weinig vlees aan”, verduidelijkt Martijn Chombaere, beleidsadviseur van de Landsbond Pluimvee. “Omdat ze geen nut hebben voor de industrie, worden mannelijke legkuikens de dag van hun geboorte allemaal gedood.”

Dat gebeurt in een CO₂-kamer. “De verhalen over hakselaars zijn erg hardnekkig, maar kloppen niet”, zegt Martijn Chombaere. “Elke legkipboerderij in België is uitgerust met een CO₂-kamer waarin de dieren in een vier minuten durend proces geëuthanaseerd worden. In de eerste zone van de vergassingskamer is het CO₂-gehalte net laag genoeg om de haantjes te verdoven, in de tweede is de hoeveelheid hoger zodat ze definitief inslapen. Ze merken er niets van en het is volledig conform de EU-wetgeving.”

Haantjes wel laten opgroeien

Het Nederlandse bedrijf Kipster laat hun leghaantjes wel opgroeien. De hanen blijven vijftien tot zeventien weken voor ze naar het slachthuis gaan. Het gespierde vlees wordt verwerkt in verschillende hanenvleesproducten. Die zijn te koop bij Lidl en kosten maar een beetje meer dan gewone kip. Ook in Duitsland ontstaan steeds meer initiatieven rond hanenvlees sinds de hakselaar er in 2017 verboden werd.

Het grootbrengen van de ongewenste haantjes lijkt op het eerste zicht interessant, maar volgens Martijn Chombaere is het vanuit economisch en ecologisch standpunt geen goede oplossing. “Legrassen zijn altijd geselecteerd geweest om eieren te leggen”, zegt hij. “Hun lichaamsgewicht ligt dus stukken lager dan dat van vleeshanen en ze hebben meer dan dubbel zoveel voeding nodig om dezelfde hoeveelheid vlees aan te maken. Dat voeder wordt gekweekt op landbouwgrond. Als leghanen opgekweekt worden, zal er dus nog meer daarvan naar de kippenindustrie gaan, met meer CO₂-uitstoot, mest en duur vlees als gevolg. Wanneer we dieren inefficiënt kweken, vergroten we onze ecologische voetafdruk.”

 broeierij_BroeierijClaeys.jpg

Geslachtsbepaling in het ei

Een andere methode om geen ongewenste haantjes meer te hoeven doden, bestaat eruit ze niet meer geboren te laten worden. Verschillende onderzoekers en bedrijven, waaronder de KU Leuven, ontwikkelden al niet-invasieve technologieën die tijdens het broedproces met achtennegentig procent zekerheid het geslacht van een kuiken kunnen bepalen. Het Nederlandse In Ovo gebruikt daarvoor vruchtwaterpunctie, net als het Duitse Seleggt. Zij ontwikkelden een geautomatiseerde methode voor het kippenkweekproces dat ze 'kuikenvriendelijk' noemen.

“Er zijn een heleboel technieken om het geslacht tijdens het broedproces te bepalen, maar daar wringt net het schoentje”, stelt Martijn Chombaere. “De techniek van Seleggt wordt bijvoorbeeld pas toegepast op de negende dag. We weten dat het hartje van een kuiken al op dag twee begint te kloppen. Door die methode moet je dus geen eendagskuikens meer euthanaseren en spaar je zogezegd een kuikenleven uit, maar eigenlijk leeft het dier al in het ei. Is dat dan zo'n groot verschil?”

Ook Els Van Campenhout, campagnecoördinator bij de Nederlands-Belgische dierenrechtenorganisatie Animal Rights, ziet weinig voordelen voor de dieren zelf. “oor de industrie zou het natuurlijk wel een mooie marketingcampagne zijn in naam van dierenwelzijn, maar uiteindelijk verandert het weinig.”

De Israëlische startup eggXYt gebruikt CRISPR gentechologie om moederdieren genetisch te modificeren. Hun bevruchte mannelijke eieren dragen een biomarker in de vorm van een fluorescentie die zichtbaar wordt onder een bepaald licht. In tegenstelling tot andere technieken gebeurt dit bij nog-niet-bebroede eieren in plaats van tijdens het broedproces. De mannelijke eieren wil EggSYt afzetten in de voedselketen. “Idealiter zouden de haantjes inderdaad niet geboren worden,” vindt ook Chombaere, “maar de genetische technologie die de geslachtsbepaling vóór het broedproces mogelijk maakt, is verboden in Europa. Ik denk niet dat die wetgeving snel zal veranderen.”

Voeding voor exotische dieren

Naast het ethische vraagstuk, is er ook een praktische kant aan het verhaal. Er is namelijk wel degelijk vraag naar de dode pasgeboren haantjes. In Europa werden in 2018 ongeveer achtduizend ton haankuikens afgezet als voeding voor exotische dieren van particulieren en in dierentuinen en opvangcentra. Dat zijn tweehonderd miljoen haantjes. Het geld dat daarmee verdiend wordt, dekt de aankoopkosten van het CO2-gas dat nodig is voor de vergassing. Stel dat het euthanaseren van kuikens verboden wordt, hoe kan die voedingsvraag dan opgevangen worden?

“Zoals het vaak gaat als er hier iets verboden wordt, zouden de kuikens bij een verbod waarschijnlijk ingevoerd worden van buiten Europa”, redeneert Martijn Chombaere. “Ons geweten is dan misschien gesust, maar het probleem is niet opgelost. En als we het euthanaseren van kuikens over de hele wereld verbieden, dan zouden er massaal muizen en ratten gekweekt worden. Daar heb je er meer van nodig dan van kuikens, dus uiteindelijk zullen er dan meer dieren sterven dan nu het geval is.”

In 2019 stelde politicus Hermes Sanctorum-Vandevoorde nog [een vraag aan het Vlaamse parlement](#) over het vergassen van eendagskuikens. Het antwoord van Koen Van den Heuvel, toenmalig Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, was dat de alternatieve technieken nog te experimenteel zijn of niet toepasbaar op grote schaal. Zodra dit wel het geval is, kan de broeierijsector aangemoedigd worden om ze te gebruiken. Van den Heuvel haalt ook het argument aan van de kuikens als voeder voor exotische dieren, en de nodige alternatieven als ze er niet meer zouden zijn. Voorlopig ziet het er dus niet naar uit dat er snel iets zal veranderen voor Vlaamse hanen.

Lees het volledige Knack-artikel [hier](#).

Bron: Knack

Beeld: Broeierij Claeys

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

